

voor Imtech? Of ontbeerden zij de expertise om goed toezicht te houden?

Misschien is het wel het old boys netwerk dat kritisch toezicht in de weg staat, de angst om een collega in het netwerk af te vallen of om niet in aanmerking te komen voor toekomstige baantjes.

Nu de publieke verontwaardiging zo ongeveer op haar hoogtepunt is, wil ook de politiek af van gezagigheid en jaknikkerij in de raad van commissarissen (rvc). Vanaf het begin van dit jaar is de zogeheten Wet bestuur en toezicht van kracht. Die wet werd vrijwel geruisloos ingevoerd, maar kan de komende jaren verregaande consequenties gaan hebben.

Baantjesverzamelaars mogen vanaf 1 januari 2013 nog maar maximaal vijf toezichthoudende functies bekleden bij grote Nederlandse NV's, BV's of stichtingen, waarbij voorzitterschappen dubbel tellen. Ook streeft de wet naar een 'evenwichtige' samenstelling van het toezichtsorgaan. 30 procent of meer vrouwen in iedere rvc is volgens de wetgever gepast.

De inzet is helder: een toezichthoudende taak is een serieuze baan die tijd, energie en betrokkenheid vraagt. Ook moet het old boys netwerk verder worden afgebroken. Want dat een selecte groep namen nog steeds in het centrum van het toezicht

VIJF TOEZICHT- HOUDENDE FUNCTIES MOGEN BAANTJESVER- ZAMELAARS NOG MAAR BEKLEDEN BIJ GROTE NEDERLANDSE NV'S, BV'S EN STICHTINGEN

staat, werd snel duidelijk toen we de balans opmaakten.

GRIJZE MANNEN

Grijs (gemiddeld 61 jaar), man (83 procent), met de Nederlandse nationaliteit (61 procent) en klevend aan het pluche. De gemiddelde commissaris ziet er weinig anders uit dan drie jaar geleden, toen de VEB haar laatste commissarisonderzoek deed onder AEX- en AMX-bedrijven.

Maar gemiddelden kunnen vertekenen. Zo heeft de ene rvc aanmerkelijk minder oude en grijze mannen dan de andere. Zes ondernemingen, waaronder

TNT Express, DSM en Unilever, voldoen momenteel al aan de wet die erop aandringt dat ten minste 30 procent van de commissarissen een vrouw moet zijn. Ook voedingsconcern Wessanen is in dit kader een witte raaf. Het levensmiddelenconcern had drie jaar geleden louter mannen in het toezichthoudend college, maar inmiddels zijn twee van de zes commissarissen vrouw.

Daar staat tegenover dat er nog altijd vijftien ondernemingen zijn met alleen maar mannelijke commissarissen (2010: 18 ondernemingen). Vooral in het vastgoed — BAM, Corio, Eurocommercial Properties, Wereldhave en Nieuwe Steen — is het een hanenbal. En datzelfde geldt voor technologische ondernemingen als Aalberts, ASMI, Boskalis, SBM Offshore, TenCate, TomTom en Unit4.

Er is ook een waterscheiding tussen groot en klein. De 25 grootste beursfondsen (22 procent vrouw) zijn beter in staat om vrouwen te vinden dan de kleinere midkap-bedrijven (10 procent

Het fiasco rond woningcorporatie Vestia, de nationalisatie van bankverzekeraar SNS Reaal en de mogelijke fraude in Polen bij technisch dienstverlener Imtech. Het is zomaar een greep uit de bedrijfsongevallen die blootleggen dat niet alleen topmanagers, maar ook hun toezichthouders onvoldoende oog hadden voor bedrijfsrisico's.

Was het een gebrek aan betrokkenheid waardoor commissarissen niet op de hoogte waren van complexe rentederivaten van Vestia, de rotte vastgoedportefeuille van Property Finance in handen van SNS Reaal en de risico's van het zakendoen in Polen

SLUWE HERBENOEMING

CDA-prominent Cees Veerman is na zijn ministerschap op het ministerie van toen nog Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit opgenomen in het old boys netwerk. Veerman heeft onder andere commissariaten bij Rabobank Nederland en de beursgenoteerde ondernemingen USG People (uitzendconcern) en Reesink, dat onder meer machines levert aan

de landbouw. Bij beide concerns hanteert hij de voorzittershamer. Met deze lijst en minstens nog tien andere nevenfuncties zit een nieuw commissariaat er voor de oud-minister voorlopig niet in. Het maximum van vijf is ruimschoots overschreden. Opvallend was dat zowel Reesink als USG Veerman in 2012 voor het aflopen van zijn vier-

jaarstermijn herbenoemde. Een plausible reden gaven de bedrijven niet, maar het heeft er alles van weg dat er voorgesorteerd is om de nieuwe wet te kunnen omzeilen.

